

PRIZORI IN LETA

Franci Zagoričnik

(1) Narazen naj grejo kopja nočne bitke
hočem naj se že razmaknejo bregovi rek
hočem več prostora čim več zore v tol-
munu zenice se potopi beseda zeleno
sprva nekoliko nedoločno nekoliko
medlo se plazi pesem se opoteka
proti skalnemu vrhu svetlobe

njeno jutro se prebuja
postavilo je že na noge
svoje zeleno in drugi odtenki
se stekajo med prsti vida zavzemajo
ustaljene oblike zidov pomislekov

iz sonca in prsti

cvetje besede zeleno

in njene žuželke oplodijo čute
zamenjati boš moral nogavice
ti filoktet na lemnu namočen
v lastnem razpadanju in gnitju
v povračilo za zavrnjeno ljubezen
nekega še nezabeleženega otoka

(2) Reka napoji ptice in sonce nanje strelja
za opoldne slečejo slavnostno perilo
leto se obrne brez sramu
vzcvetajo ptice proti nebu
vzletajo rože s svojim duhom
obalo odplakuje kos za kosom
otoki odhajajo med školjke in ribe
drugi planejo oblakom nasproti
vstanejo iz svojega spanja
gromko se prebujajo molče izginjajo
psi so da razglašajo tišino
pesem napoveduje nove okoliščine
za najbolj razvratno upanje

to je o starcu ki se mu je zahotelo vere
med škrbine svojega poslednjega obzidja
kliče preostale nebeščane

nekakšen bog naseli njegovo lobanjo
mravlje obelijo njegov skelet
pesem še ni bila objavljena posneta
ali javno izvajana
kaj šele da bi izginili sledovi
priskutnega lepomisja naslednjih letnih časov
ki se s tabo v neki meri pričenjajo
v neki meri se končujejo

(5) Ne prihajaj me ubijat
ampak, prosim, če si že tu
ampak če si že tu cipresa
in drugo rastlinje opravite svoje
posrkajte me vkoreninite zvarite me
v svoja debla razvejite me
v enem letu me veter prelista
v nekaj letih
prebere vse prekrite misli
kam so odšle besede
kako so se razkropile
v katero agregatno stanje
ne spominjam se svoje besede
ali je nisem imel mnogoživke
ali pa je vse le nemarna pomota
in me šele pričakuje
nisem je še dočakal
ženskemu zadošča porajanje
trot je najbolj banalna vrsta obstajanja
umetnik ali politik
kozel ali bog
nesveti hočejo svetiti
zato se oglašajo zvonovi ker so mežnarji
sami padli angeli
njihovi biči bičajo k pokornosti
ki je svoboda razorožene volje
breme velike bleščeče črke votle in jalove
pleča zaškrtaajo pod njim, pleme
glave se odkotalijo med lobanje
pijani grobar s preteklimi prijatelji balina
njihove črepinje objoče
potem ga odžene žandar

(4) Beseda se opoteče
njen preostanek klockota
in ptice od sramu prestreljene padajo
v naročja brezzobih ljubimcev

v noč noči

se zvezde prižigajo in padajo
na dno uprte zenice

v noč noči

se sprevrže samorodni nasmeh
najprej krvavi dolgo in nezadržno
in še ne veš da je obup

v noč noči

izkrvavi do dna
iztisnjena solza
potem je roka še zmeraj noga
prostor pred tabo in sluh
nespremenjena
in še se bo stegovala za nečim
v kar vztrajno pritiska
a je izgubljeno a je pozabljeno toda
je neka gmota nepogrešljiva
a nespoznatna
je neko togotno gnetenje

v noč noči

je neko neogibno hočeš-nočeš-moraš
pred dnem ki se je pričel z neko rutino
kakor prejšnji in vsi ostali za njim
ki se je izjalovil
in treba bo pričeti znova že pričeto
a se je sprenevedelo
a je izdalo
zapustilo je vednost
voh je zatajil
in druga čutila
vere ni mogoče preveriti
in stvarnik je prav lep zapečkar
zato je njegova vsa slava
zato moraš hiteti
moraš gnesti
v znoju se topi smešna in nekoristna gmota
zaklana pesem

zadavljena trta
odnehal bom tako in tako uklenjen v naslednje upanje
in spet zastavil
kajti ni samo to na dlani mesto določena letnica
ščepec ali redni obrok strasti bolečina pod čelom
luč vsejasnosti presnavljanje cenene dušne paše
ali še kaj bolj neumnega
poezija je moj bog poezija
najmanj kadar je to kar moreš reči da je poezija
kadar pričakuješ od nje kadar hrepeniš
kadar ljubiš že sedmič izpraskaš zid do kosti
nezadoščen
in nič drugega o tem, rimljani
in nič prekletega, prekleto
vse je že zdavnaj zavoženo
dasi se učna doba nesmrtnosti še ni pričela

(5) Poslednje povelje podeli veter
tudi če se zavlečeš v lastno močvirje
odplahuta te spokojni mir pomladi
pretekla te je v dobri veri da si odslužil
od smrti pijan se ne iztrezniš
vztrajno se razteza gnitje tvojih misli
gnus je potekanje tvoje zavesti
za njim sledi puščava proti srcu stvari
prerasti veter
kakor se igra ne sramuje svojega ptičjevstva
stvari so vselej delno preko roba meja
ne pristati na pristajanje na nepristajanje
dodeli si besedo
po sili si jo stisni v grlo
do glavobola pa nazaj
pečko izpljuni
vsadi jo v svojo rano
mogoče zraste breza ali lipa
in bojo nekoč kopali pod njo skrite zaklade
pod plaščem prsti odkrijejo mrtvo zvezdo
to je bila mati porečejo
nekoč je bila mati
še vedno je, bojo rekli
v tem se prikazuje smisel poezije

s stroji zarežejo v njeno telo
 v pozabljeno besedo kruha
 v neukinljivo modrost sveta
 njen prah je posladek
 moral bom poiskati še kakšno zverino stokrat
 boljšo od sebe in se opiti njene topline
 k vragu kako me bo spet gledala z mojimi očmi
 ki bojo ugašale
 k vragu kako bo legala name z mojim telesom
 ki se bo ohlajalo
 k vragu kako se bo parila z mano z mojimi noži
 ki se bojo lesketali v nožnici ugasle zvezde
 k vragu kako bom spet preživel svojo mrhovino
 in se zarežal ves sit in pohoten v mesarsko sonce
 sit samozvanega božanstva in samozvane svetosti
 do konca sit vsega
 sit sitosti sit lakote
 sito sito
 vendar se te stvari ne uravnavajo na nivoju besede
 posamezno je samo dekorativno
 z malo ali z veliko
 interpunkcija je lepoticje moje ljubezni
 vsa se obeli
 a nikoli ni gola
 naj sonce potemni pogrezne se gora pade mesto
 silaki prvi odrgnejo kolena
 a jih ne usliši ker so ostali brez njih
 in ko prikrijejo svojo revščino
 in se vrnejo bogati
 moja ljubezen odkupi bolečine
 in mi jih pokloni za pesem
 ne boste pripravljene razumeti
 ampak naredil bom po svoje

(6) Zvonu je odzvonilo
 ostane ljubezen obtežena s krivdo
 hvala za cvetje hvala za prijazne solze
 naslednja sodba bo vsak čas ob tej uri
 »lepo upognite glave, tako«
 »zelo ste lepi izredno lepi ste«
 »še en posnetek prosim lepo«

»ali ste dekle ali ste fant«
»to je, namreč, zdaj vprašanje«
»kajti moramo si biti na jasnem«
»slecite se«
»po točki tej in tej zakona tega in tega«
»zakaj ste se odvrnili od sreče«
»zakaj ste streljali na jutrišnji dan«
»pogasite sonce«
»pogasite plin«
»pogasite življenje«
»vse to obtežuje vaše okoliščine«
»zakaj ste živi«
»zakaj ste ostali«
»kdo vam je dal prepustnico«
»izdali ste mrtve«
»živeli mrtvi«
»kdo kriči«
»kdo preklinja boga«
»odrezali mu bomo jutro«
»iztrgali mu bomo poldne«
»izpulili mu bomo sonce«
»izžgali mu bomo čas«
»ljubezen postavi straže«
»vojska je v pripravljenosti«
drage so tvoje mušice moj bog
izplazil sem svoj jezik
varuj se moj bog
to je krvava sled za tabo

11. malega travna 1966